

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Fortsættelse af forhandling om statsministerens redegørelse i henhold til grundlovens § 38 ved folketingsårets åbning.

Forhandlingen genoptoges.

Statsministeren (Hans Hedtoft): Først vil jeg gerne takke samtlige ordførere for deres indlæg. Der er i disse taler rejst mange spørgsmål, som både berører øjeblikket og fremtiden. Så godt vi kan, skal finans-, forsvarsministeren og jeg forsøge at besvare en række af de rejste spørgsmål. En række problemer vil det være umuligt at indgå udførligt på, men de vil jo dukke op i den kommende tids lovgivningsarbejde.

Flere ordførere har — som det også er sket i en række blade — i stor udstrækning bestræbt sig for at give regeringen karakter for redegørelsen af 6. oktober, og de karakterer, vi har fået, er meget forskelligartede.

En finder, at talen var for lang, en anden, at den var for kort; een, at den var for „socialistisk“, en anden, at den ikke var socialistisk nok; een, at den var for uklar, en anden, at der var unødigt mange detaljer.

Min egen, naturligvis meget subjektive, mening er, at der er noget rigtigt og meget urigtigt i det meste af den kritik, jeg har hørt og læst.

Der er et par ting, jeg ganske særlig ønsker at fremhæve.

Principielt vil jeg gerne, og det har adresse til den ærede ordfører, hr. Aksel Møller, erklære mig enig i ønsket om, at kommende regeringer skal bestræbe sig for at forme denne redegørelse ved folketingsårets begyndelse, som det var tænkt, da man skrev den nye grundlovs § 38 og bestemte, at der skal redegøres både for „rigets stilling“ og „regeringens planer“. Det bliver iøvrigt nok sværere, end man tror, da den så afgørende finansielle baggrund, som tidligere blev givet ved fremlæggelsen af finansloven, jo nu først kommer engang i november.

Men jeg er altså principielt helt enig i, at kommende regeringer på dette punkt selvfølgelig skal forsøge at leve op til det, den

nye grundlovs fædre har forestillet sig med denne status over rigets stilling.

Jeg afstår iøvrigt fra at diskutere sagen mere udførligt, fordi en del af den fremkomne kritik af vor programtale på grund af de særlige forhold ved vor tiltræden forekommer mig sagligt helt urimelig. Kritikerne har nemlig helt glemt den afgæede statsministers særegne fremgangsmåde efter valgudfaldet den 22. september. Det tog 7 døgn, før min højtærede forgænger besluttede sig til fortsat at holde de konservative i hånden. Derfor blev der kun levnet mig 5 døgn til at søge dannet enten en koalitions- eller en partiregering og derefter at søge udarbejdet en programtale, der ifølge grundlovens ord skal være en redegørelse for rigets almindelige stilling og de af regeringen påtænkte foranstaltninger!

Misforstå ikke disse bemærkninger, det er ingen personlig beklagelse, blot en konstatering af en kendsgerning.

Hvis vi altså ikke begynde det nye folketingsår og arbejdet under den nye forfatning med simpelthen at bryde den nye grundlov, måtte vi indlede med at tilside sætte en række både formelle og saglige hensyn, som af mange grunde ikke bør tilside sættes.

Med det formelle tænker jeg ikke på den usandfærdige historie i en række højre- og venstreblade om den fhv. statsministers formædelige taxabilkørsel til afskedsaudienzen. Efter den plads, den lidenskab og de overskrifter, den tidligere regeringspresse har ofret dette — jeg forstår — næsten statsretlige anliggende, er det mig magtpåliggende at erklære, at jeg hverken prestigemæssigt eller personligt har stræbt min forgænger efter livet. Han kørte efter at være lovformeligt afskediget i nåde både til kongen og til Ringe på standsmæssig måde og i statsministeriets bil. Og det manglede bare andet.

Nej, jeg tænker på noget alvorligere, nemlig at det med den givne tidsfrist ikke var muligt at løse den os stillede opgave på anden måde, end det skete. Det forekommer mig at være helt i orden, hvis man kritiserer stil, politisk tendens og formelle mangler i programtalen, hvis man mener noget sådant sagligt berettiget; men man kan blot ikke forlange, at en regering, hvis ministre knap har kunnet nå at hilse på de-